

**EMNİYET VE ASAYİŞ İŞLERİNDE İL, İLÇE VE BUCAKLARDAKİ
JANDARMA VE EMNİYET ÖDEVLERİNİN YAPILMASI
VE YETKİLERİNİN KULLANILMASI SURETİNİ
VE ARALARINDAKİ MÜNASEBETLERİ
GÖSTERİR YÖNETMELİK**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 28/6/1961 No : 5/1409
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 15/7/1961 No : 10855
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 4 Cildi : 1 S. : 2726

1 – Maksat:

Bu Yönetmelikten maksat, emniyet ve asayiş işlerinde; il, ilçe ve bucaklardaki jandarma ve emniyet ödevlerinin yapılması ve yetkilerinin kullanılması suretini ve aralarındaki münasebetleri belirtmektir.

2 – Şümul:

Emniyet ve asayiş işlerinde ve herhangi bir suçun vukuunda; mahalli idare amirlerinin, jandarma ve emniyet teşekküllerinin vazife, yetki ve sorumlulukları hususi kanun, tüzük ve yönetmeliklerde yazılıdır.

Aynı işler için kanunen mükellef ve muvazzaf bulunan bu makam ve teşekküllerin bir biriyle olan münasebet ve vazifelerini ne suretle yapacakları bu Yönetmelikte tesbit olunmuştur.

3 – Esaslar:

- a) İl, ilçe ve bucakların emniyet ve asayişinden doğrudan doğruya vali, kaymakam ve bucak müdürleri sorumludurlar. Bunların icra vasıtaları jandarma kumandanları, emniyet müdür, amir veya memurlarıdır.
- b) Bu teşekküllerin iyi vazife görmemelerinden ve maksada uygun bir tarzda kullanılmamalarından idare amirlerine karşı kendi kumandan veya emniyet müdür ve amirleri sorumludurlar.
- c) Jandarma ve emniyet teşkilatının aldıkları vazifelerin yapılması için kullanacakları vasıtaların intihabı kendilerine aittir. Ancak lüzum gördükleri takdirde yetkili mülkiye amirleri, bu vasıtaları bizzat da tayin edebilirler.
- ç) Herhangi bir vakaya karşı jandarma veya emniyet tarafından yapılması vali tarafından emredilen bir hareketin icra keyfiyeti ve teferruatı jandarma veya emniyet kuvvetleri tarafından yapılır. Jandarma ve emniyet kuvvetleri bu işi başarırken safha safha rapor vermekle beraber sonunda icraatını mufassal bir raporla valiye bildirmekle mükelleftirler.
- d) Bir il dahilinde emniyet ve asayişin muhafazası için jandarma ve emniyet ve diğer hususi zabıta kuvvetlerini kullanmak ve bu kuvvetlerin bir birine yardımını temin etmek en büyük mülkiye amirinin yetkisi cümlesindedir. İlin bir ilçesinde zuhur edip takibat ve hareketi istilzam eden vakaya karşı, o ilçenin jandarma kuvveti kafi gelmezse ilin buna mücavir ilçesinden yardımcı kuvvet tahsisi valinin emriyle olur. Ancak jandarma kumandanlarının bu hususta göstereceği lüzum ve yapacağı teklif gözönünde tutulur.

e) İki ve daha ziyade illerde alınması lüzumlu olan müşterek inzibati tedbir ve tertipler, bu il valilerince yapılacak koordinasyon neticesinde karara bağlanarak tatbik edilmekle beraber İçişleri Bakanlığına bilgi verilir.

Bu hususlar lüzumu halinde İçişleri Bakanlığınca da doğrudan doğruya tayin ve tesbit olunarak tatbiki ilgili valiliklerden istenir.

Gecikmeden zarar umulan hallerde komşu jandarma kumandan veya emniyet müdürleri re'sen muhabere ve müşterek icraatta bulunabilirler. Ancak keyfiyetten en büyük mülkiye amirini haberdar etmeğe mecburdurlar.

f) **(Değişik: 25/3/2009-2009/14809 K.)** Esas olarak il ve ilçe belediye sınırları içindeki bölge polisin sorumluluk alanını; il ve ilçe belediye sınırları dışında kalan bölge ise jandarmanın sorumluluk alanını oluşturur.

Kolluk birimlerinin personel, araç, gereç imkânları ve hizmet gerekleri gözönünde bulundurularak belediye sınırları dışında kalan yerlerden bir kısmı polisin görev alanı; belediye sınırları içinde olmakla birlikte şehir meskûn alanlarına uzak bazı yerler ise jandarmanın görev alanı olarak tespit edilebilir.

Yukarıda belirtilen esaslara göre; il ve ilçelerdeki jandarma ve polis sorumluluk alanlarının sınırları, ilçelerde kaymakam, illerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında jandarma ve emniyet temsilcilerinin katılacağı bir komisyon tarafından belirlenir. Komisyon, vali veya kaymakamın çağrısı üzerine toplanır. Büyükşehir, il veya ilçe belediyesi kurulması, kaldırılması ya da kentleşme veya diğer sebeplerle sınırlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde sorumluluk alanları yeniden düzenlenir.

Komisyon tarafından alınan kararlar bir protokole bağlanır ve belirlenen sorumluluk alanlarının sınırları protokole eklenen bir harita veya kroki üzerinde gösterilir.

Sorumluluk alanlarının sınırlarının belirlenmesinde oybirliği sağlanamayan durumlarda kolluk birimleri arasındaki anlaşmazlıklar vali tarafından kesin olarak çözümlenir ve düzenlenecek protokolde bu husus belirtilir.

Hazırlanacak protokol doğrultusunda devir ve teslim ile ilgili işlemler en geç üç ay içerisinde tamamlanır.

Görev ve sorumluluk alanlarını belirleyen protokol ve ekindeki harita veya kroki ile diğer eklerin komisyonca onaylanacak birer örneği mülki amirlik, jandarma ve emniyet birimlerinde dosyalanır. Bunların birer örneği de ilgili kolluk birimlerinin merkez teşkilatlarına intikal ettirilmek üzere İçişleri Bakanlığına gönderilir.

İlgili kolluk birimi, görev ve sorumluluk alanlarında yapılan değişikliğe göre, teşkilatlanma, planlama, bütçeleme, personel istihdamı konularında gerekli idari işlem ve düzenlemeleri yapar ve tedbirleri alır.

4 – Emniyet ve asayiş hizmetlerini yürütme:

a) Emniyet ve asayiş işleri illerde şu suretle yürütülür.

1 – Her gün saat (11) bütün Türkiye'de emniyet ve asayiş saatidir. Muayyen iş olsun olmasın tam bu saatte ve mühim hadiselerde saat kaydıyla mukayyet olmayarak derhal jandarma kumandanları ve emniyet müdürleri (Buldukları takdirde vekilleri) beraberce valinin ve bulunmadığı takdirde vekilinin yanına davet edilmeden giderler. **(Ek cümle: 12/12/2016-2016/9743 K.)** Ancak mülki amirin emri ile il ve ilçenin genel güvenlik durumu gözönünde bulundurularak asayiş toplantıları haftanın belirli günlerinde de yapılabilir. Jandarma kumandanları ve emniyet müdürleri (24) saat zarfında kendi memuriyet ve inzibat bölgeleri içinde olan bütün vukuatı ve aldıkları haberleri, bunlara karşı alınan veya alınması gerekli bulunan tedbirleri ve tekliflerini bildirirler. Ve o gün için hizmete amade bulunan kuvvet miktarını da izah ederler.

Vali veya vekili izahatı aldıktan sonra emir ve direktiflerini ağızdan bildirir. Mülkiye amirinin verdiği emir ve direktifler vaziyete uygun görülmezse jandarma kumandanı ve emniyet müdürü bu husustaki mütalaalarını bildirirler. Son karar mülkiye amirine aittir. Bu takdirde mülkiye amirleri bu emir ve direktiflerini yazılı olarak verirler; ve işbu emir mülkiye amirinin sorumluluğu altında yapılır.

Şifahi emir ve direktifler jandarma kumandanları ve emniyet müdürleri tarafından not olarak alınır. Jandarma veya emniyet dairesinde bu not üç nüsha olarak teksir edilir. Ve jandarma kumandanı ile emniyet müdürü tarafından imza edilerek birisi jandarma diğeri emniyette bu notların saklanması için açılan dosyalara konur. Üçüncü nüshası emniyet müdürü tarafından mülkiye amirine bilgi için sunulur.

2 – Emniyet ve asayişe taallük eden her türlü ihbar ve malumatı jandarma kumandanları ve emniyet müdürleri re'sen yekdiğerlerine bildirmekle mükellef oldukları gibi, bu haber ve malumatın asayiş saatinde arzını beklemek herhangi bir mahzuru intaç edecekse aynı zamanda ve derhal mülkiye amirine de bildirirler.

3 – Memleketin emniyet ve asayişine mütaallik ihbarlar doğruca C. Savcılığına yapıldığı takdirde savcılık gecikmeksizin bu ihbar ve şikayetlerden mahalli idare amirini ve müstacel hallerde aynı zamanda ilgili bulunan jandarma kumandanı ve emniyet müdürünü de haberdar eder.

b) Yazı işleri aşağıda izah olunduğu veçhile yapılır:

1 – İllerde jandarmanın vazife sahasına mütaallik asayiş hizmetlerine ait dosyalar jandarma kumandanlığında, emniyet vazife sahasına mütaallik asayiş hizmetlerine ait dosyalar da emniyet müdürlüğünde tutulur.

2 – Vukuat raporları hangi teşekkülün vazife sahasını ilgilendiriyorsa vali tarafından o teşekkülün bağlı bulunduğu makama havale edilir. Raporların sureti bu makamlar arasında teati olunur.

3 – Vukuat raporları şifre ile gelmişse vilayet kalemince açılarak bundan iki örnek çıkarılır. Birisi jandarma kumandanlığına, diğeri emniyet müdürlüğüne gönderilir. Ve her iki suretin altına hem jandarma ve hem de emniyete gönderildiği işaret olunur. Jandarmadan veya emniyetten yazılan vukuat raporlarına ait şifreler de vilayet kalemince kapanır. Ve müsveddesi altına (Şifre edilmiştir) kaydı yazılarak ait olduğu dairesine iade edilir.

4 – Asayiş bakımından jandarmayı ilgilendiren ve jandarmanın vazife sahasında yapılacak işlere mütaallik bulunan her türlü emir ve tebligat da valinin umumi direktiflerine göre il jandarma kumandanlığı tarafından hazırlanır. Ve vali imzasiyle icap edenlere gönderilir. Ve bir örneği de jandarmadan vakit geçirilmeksizin doğruca emniyet müdürlüğüne verilir.

5 – Asayiş bakımından emniyeti ilgilendiren ve emniyetin vazife sahasında yapılacak işlere mütaallik bulunan her türlü emir ve tebligatda valinin umumi direktiflerine göre emniyet tarafından hazırlanarak vali imzasiyle icabedenlere gönderilir. Ve bir örneği de vakit geçirilmeden emniyetten doğruca il jandarma kumandanlığına verilir.

6 – İçişleri Bakanlığına gönderilecek asayiş raporlarından jandarmanın vazife sahasında vukua gelen olaylara ait bulunanlar jandarma kumandanlığı bürosunda, emniyetin vazife sahasında vukua gelen olaylara ait bulunanlar emniyet bürosunda hazırlanarak vali imzasiyle Bakanlığa sunulur.

7 – Asayiş hizmetlerine ait aylık ve yıllık istatistikler jandarma ve emniyet bölgeleri için ait olduğu bürolarca hazırlandıktan sonra jandarma kumandanı ve emniyet müdürü nezareti altında emniyet bürosunda tevhit edilip dört nüsha olarak hazırlanır.

Jandarma kumandanı ve emniyet müdürü tarafından parafe edildikten sonra iki nüshası valinin imzasiyle Bakanlığa sunulur. İlde kalan iki suretten biri jandarma diğeri emniyet dosyasında muhafaza olunur.

(Ek paragraf: 14/4/2014-2014/6293 K.) Bu işlemler dijital olarak da gerçekleştirilebilir. Bu durumda, sekretarya hizmetlerini yürüten birim tarafından birleştirilen veriler dijital ortamda İl Jandarma Komutanlığı, Valilik, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığına gönderilir.

8 – Her ikisi de aynı işle mükellef bulunan jandarma ve emniyet teşkilatı asayiş hizmetlerinin mükemmel bir şekilde ifası bakımından daimi koordinasyon halinde bulunur. Ve tek teşkilat gibi çalışırlar.

c) İlçe ve bucaklardaki emniyet ve asayiş hizmetleri de yukarıdaki esaslar dairesinde yürütülür.

5 – *Kaldırılan yönetmelik:*

17/2/1937 tarihli ve 2/6057 sayılı kararname ile yürürlüğe konulmuş olan yönetmelik kaldırılmıştır.

EK MADDE 1- (Ek: 12/12/2016-2016/9743 K.)

Bu Yönetmelik hükümleri, teşkilatı olan yerlerde Sahil Güvenlik Komutanlığı hakkında da uygulanır.

Geçici Madde 1 – (Ek: 25/3/2009-2009/14809 K.)

Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde vali ve kaymakamlarca, polis ve jandarmanın görev alanlarının gözden geçirilmesi ve değişen durum ve şartlar gözönünde bulundurulacak 3 üncü maddenin (f) bendi hükümlerine göre işlem yapılması sağlanır.

6 – *Yürürlüğe giriş:*

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

7 – *Yönetmelik hükümlerini yürütme:*

Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

**28/6/1961 TARİHLİ VE 5/1409 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN
ÇİZELGE**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarihi	Numarası	Değişen Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
25/3/2009	2009/14809	3, Geçici Madde 1	30/3/2009
14/4/2014	2014/6293	4	22/5/2014
12/12/2016	2016/9743	4, Ek Madde 1	21/1/2017